

KIÁLTÓ KÖVEK A BERCZELI TEMETŐBEN

Településünk egykori református lelkészének, -Gonda Baláznak- méltatását ezúttal egy, a Sárospataki Lapokban megjelent sírkőavatási ünnepély leírásával folytatjuk. Sajnos sírkövét -melyet hívei állítottak- már nem találjuk meg a "régi" református temetőben.

Bár síremléke az idők folyamán megsemmisült, sírja jelöletlen volta miatt már fellelhetetlen, de emléke pedig a "mindenki Balázs bácsijának" életének, tetteinek ismét felfedezésével örökké él, élhet szívünkben.

Álljon itt hát a lap cikke, szoros idézettel:

"Sírkő felavatási ünnepély Bercelen.

1901. okt. 31-én, a reformáció, a lelkiismereti szabadság új életre kelésének évforduló napján, lélekemelő, magasztos, szép ünnepély folyt le a berceli ev. ref. temetőben.

Hat évvel ezelőtt gyászba öltözött a berceli ev. ref. egyház; elvesztette az igazi papot, a hűséges pásztorát, dicsekedését s büszkeségét: elvesztette Gonda Balázst, a kinek sírja mindez ideig jeltelenül állott. Azonban a Gonda Balázs nagy lelkének a hatása sokkal mélyebbre jutott az ő híveinek szívében, semhogy őt ily hamar el tudták volna feledni.

De nem is lehetett, mert a Gonda Balázs vezetése újjá teremtette, erőssé, izmossá tette a berceli egyházat; a híveket pedig, lelkileg, a régi „alacsony helyekről“ tisztább, magasabb légkörbe emelte és az egyháznak hitben, jó erkölcsökben, józan értelemben növekedett tagokat hagyott hátra örökül. Ám a berceli egyház közönsége fényes tanúbizonyságot tett nagy papjának áldásos működése mellett, mikor áldozott a kegyelet oltárán és szeretett hű pásztorának sírján márvány-emlékoszlopot emelt.

Ez emlékkő ünnepélyes felavatása okt. 31-én történt meg, a mikor a megboldogultnak szerettei, a környékbeli papság, Görömbei Péter esperessel élükön s a berceli egyház hívei a lelkészlaktól kiindulva, a harangok folytonos zúgása közben vonultak ki a nagy pap sírjához.

www.boldizsarharang.hu

A közönség együttes bevezető éneklése után Görömbei Péter esperes mondott meghatottan, meghatóan szép imát, imádatra bírva mindannyiunkat ama jószágos mennyei Atya iránt, a ki vezérlő, nagy lelkeket ad időnként az ő népének. Buzgó fohászában áldást kért a nyugvó szent porokra, áldást a hálás gyülekezet minden egyes tagjára.

Esperesünk gyönyörű imája után Andrassy Kálmán buji lelkész lépett az emlékkő elé s aztán az ő ékes szólásával, mélységes eszmegazdagságával, elragadóan bizonyította be előttünk, hogy az a hideg, néma kő beszél és kiált, épen úgy, mint a hogy beszél és kiált az a két kőtábla a „tiz igével; a hogy kiált a József köve; a mint kiáltanak ma is az Idvezítő által felmutatott ama kövek, a melyekre hivatkozott utolsó jeruzsálemi útjában a farizeusok ellen és a mint kiált az a kő, a melyet az Úrnak angyala hártott el a Krisztus Jézus sírjáról ! E beszéd hatása alatt úgy éreztük, mintha már is megelevenült volna az a mozdulatlan kő s mintha éreztük volna annak a nagy férfiúnak szíve lüktetését, a ki szíve minden dobbanásával áldást tudott terjeszteni maga körül és mintha a metsző őszi szél zúgását már is tulharsogta volna annak a kőnek beszélő kiáltása ...

E remek beszéd elhangzása után a Gonda Balázs hivatali utódja, Korocz József jelenlegi berczeli lelkész, szintén emelkedett hangulatú beszéd kíséretében, az egyháztanács és a gyülekezet nevében koszorút tett a sírkőre s lelkesülten tett fogadást arról, hogy a nagy előd, a nagy pap emlékezetét az által kívánják leghívebben megőrizni, hogy az egyházat, úgy szellemi mint anyagi tekintetben, az általa kijelölt irányban haladva építik tovább.

Még a résztvevő közönség buzgó éneklése következett és ezzel a lélekre-ható, több mozzanatában könyekre indító, igazán magasztos ünnepély véget ért. Az a nap Bercelen, a mint kifejezést is nyert: a Gonda Balázs apotheosisa volt. Legyen áldott emlékezte, legyen áldott hálás gyülekezete ! Vass János."

Sárospataki Lapok, 1901.11.11 (XX. évf. 45. szám)

Natkó Zoltán